

TBE vaccination

Att man smittas av TBE i Kronoberg är fortfarande ovanligt men de senaste åren har vi haft några fall varje år som sannolikt är smittade i länet. I Kronoberg har vi dock inga riskområden där vaccination rekommenderas allmänt men vistas man mycket ute i skog och mark och/eller ofta får fästingar på sig så kan man överväga vaccination. Fortfarande är dock risken störst i Stockholms skärgård samt omkring de stora insjöarna men TBE-smitta finns numera i stora delar av landets södra delar.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsorapportering-statistik/statistikdatabaser-och-visualisering/sjukdomsstatistik/tick-borne-encephalitis-tbe/>

TBE-vaccin har få biverkningar och det finns sällan anledning att avråda den som vill vaccinera sig, även om man uppfattar att risken för smitta är låg.

Grundvaccination till barn och vuxna under 50 år

Grundvaccinationen består av tre doser där dos två ges 1-3 månader efter dos ett, båda doserna bör tas innan fästingsäsongen börjar. Dos tre ges 5-12 månader efter dos två i god tid före nästa fästingsäsong.

Dos fyra ges tre år efter grundvaccination. Följande boosterdos ges vart femte år oavsett ålder. Boosterdoserna bör ges i god tid innan fästingsäsongen för att ge ett optimalt skydd.

Grundvaccination till vuxna över 50 år

För att förbättra vaccinationsskyddet i denna åldersgrupp ges en extra dos två månader efter dos två. Grundvaccineringen innefattar då totalt fyra doser det första året och ges månad 0, 1, 3 och efter 5-12 månader. Helst skall de tre första doserna ges innan fästingsäsongen börjar och dos fyra ges sedan i god tid före nästa fästingsäsong.

Efter fyra doser som utgör grundvaccination hos personer över 50 år ges en booster efter 3 år och därefter vart 5:e år oavsett ålder och intervall mellan grundvaccineringsdoser.

Personer över 50 år som inte fått fyra doser som grundvaccination

Personer som fyllt 50 år och som inte erhållit fyra doser totalt kan med fördel komplettera med ytterligare en extra dos inför nästa säsong, även om intervallen blir längre. Man kan alltså lägga till en extrados minst två månader efter dos tre eller fyra i det ordinarie schemat. När sedan personen fått totalt fem doser, oavsett intervall, så fortsätter man därefter med boosterdoserna vart 5:e år.

Exempel 1

Personen har tagit två doser föregående säsong, kommer nu i början av TBE säsongen för dos tre. Här bör man då rekommendera även en fjärde dos under innevarande år, lämpligtvis 2-3 månader senare. Nästa dos (dos 5) ges efter 3 år och därefter vart 5:e år.

Exempel 2

Personen har tagit tre doser tidigare och kommer nu för sin fjärde dos efter 3 år. Här kan man då rekommendera även en femte dos 2-3 månader efter den fjärde dosen. Nästa dos (dos 6) ges efter 5 år och därefter vart 5:e år.

Smittskyddsenheten

Centrallasarettet, 351 85 Växjö. ☎0470-588278

Personer med nedsatt immunförsvar

Individuell bedömning behöver alltid göras. Generellt kan man utgå ifrån att för att förbättra vaccinationsskyddet i denna grupp rekommenderas en extra dos två månader efter dos två, (liktydigt med schemat för de som fyllt 50 år). Grundvaccineringen innefattar då totalt 4 doser det första året och ges månad 0, 1, 3 och efter 5-12 månader.

Vid avvikelser från rekommenderat vaccinationsschema

Friska, yngre personer kan fortsätta med vaccinationsschemat oavsett intervall till föregående dos/er, dvs man behöver inte börja om ("en dos är alltid en dos").

För individer med nedsatt immunförsvar måste en individuell bedömning göras, samma sak hos personer ≥ 50 år om de bara fått en enda dos flera år tillbaka i tiden.

Utbytbarhet mellan vacciner

Helst ska samma vaccin användas för de två första doserna, eller tre första doserna för personer som rekommenderas en extrados i grundvaccinationen. Vid brist på vaccin eller oklarheter om vilket vaccin som givits tidigare är det dock bättre vaccinera med tillgängligt TBE-vaccin än att avstå från vaccination.